Európai Parlament
2024-2029

Halászati Bizottság

2024/0159(NLE)

14.11.2024

***

AJÁNLÁSTERVEZET

az Európai Közösség és a Bissau-guineai Köztársaság közötti halászati partnerségi megállapodás végrehajtásáról szóló jegyzőkönyvnek (2024–2029) az Európai Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozat tervezetéről

(12475/2024 – C10-0108/2024 – 2024/0159(NLE))

Halászati Bizottság

Előadó: Eric Sargiacomo

Az eljárások jelölései

*	Konzultációs eljárás
***	Egyetértési eljárás
***I	Rendes jogalkotási eljárás (első olvasat)
***II	Rendes jogalkotási eljárás (második olvasat)
***III	Rendes jogalkotási eljárás (harmadik olvasat)

(Az eljárás típusa a jogi aktus tervezetében javasolt jogalaptól függ.)

TARTALOM

Oldal

AZ EURÓPAI PARLAMENT JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁS-TERVEZETE 5

INDOKOLÁS 6

MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK VAGY SZEMÉLYEK, AMELYEKTŐL, ILLETVE AKIKTŐL AZ ELŐADÓ ÉSZREVÉTELEKET KAPOTT 9

AZ EURÓPAI PARLAMENT JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁS-TERVEZETE

az Európai Közösség és a Bissau-guineai Köztársaság közötti halászati partnerségi megállapodás végrehajtási jegyzőkönyvének (2024–2029) az Európai Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozat tervezetéről
(12475/2024 – C10-0108/2024 – 2024/0159(NLE))

(Egyetértés)

Az Európai Parlament,

– tekintettel a tanácsi határozat tervezetére (12475/2024),

– tekintettel az Európai Közösség és a Bissau-guineai Köztársaság közötti halászati partnerségi megállapodás végrehajtásáról (2024–2029) szóló jegyzőkönyvre (12189/2024),

– tekintettel a Tanács által az Európai Unió működéséről szóló szerződés 43. cikkének (2) bekezdésével, 218. cikke (6) bekezdése második albekezdése a) pontjának v. alpontjával, továbbá 218. cikkének (7) bekezdésével összhangban előterjesztett, egyetértésre irányuló kérelemre (C10-0108/2024),

– tekintettel a határozatra irányuló tervezetről szóló, ...-i nem jogalkotási állásfoglalására[1],

– tekintettel a Költségvetési Bizottság költségvetési értékelésére,

– tekintettel eljárási szabályzata 107. cikkének (1) és (4) bekezdésére és 117. cikkének (7) bekezdésére,

– tekintettel a Fejlesztési Bizottság véleményére,

– tekintettel a Halászati Bizottság ajánlására (A10-0000/2024),

1. egyetért a megállapodás megkötésével;

2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament állásfoglalását a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok és a Bissau-guineai Köztársaság kormányainak és parlamentjeinek.

[1] Elfogadott szövegek, P10_TA(0000)0000.

INDOKOLÁS

A Bissau-guineai Köztársaság

Bissau-Guinea 1,8 millió főt számláló, 11 etnikai csoport alkotta lakossággal rendelkezik. A lakosság fele városi területeken él. Ez az arány várhatóan tovább fog emelkedni. Az ország népességének mintegy 60%-a 25 év alatti. A magas termékenységi arányszámot a csecsemőhalandóság ugyancsak magas rátája kíséri (54,8 haláleset ezer szülésre vetítve). A lakosság több mint 40%-a írástudatlan. Az előző jegyzőkönyv aláírása óta az ország 2 hellyel esett vissza, és 193-ból a 179. helyen áll az ENSZ humán fejlettségi mutatója szerint (UNDP, 2021).

Bissau-Guinea gazdasága mindig is elsősorban a belföldi természeti erőforrásokra támaszkodott. A mezőgazdaság – amely egyetlen növényi termék, nevezetesen a kesudió köré szerveződik – 56%-kal járul hozzá az ország bruttó hazai termékéhez (GDP), az exportnak pedig 90%-át adja. A termelés diverzifikálása az ország előtt álló egyik legkomolyabb kihívás.

Az állami bevételek csaknem harmada nemzetközi donoroktól származik, amely összeg egyharmadát az EU hozzájárulásai teszik ki. Az EU és Bissau-Guinea közötti halászati partnerségi megállapodás (a legfrissebb változat szerint: fenntartható halászati partnerségi megállapodás) keretében – az erőforrásokhoz való hozzáférés ellentételezéseként – biztosított források számottevő mértékben hozzájárulnak Bissau-Guinea nemzeti államháztartásához.

Bissau-Guinea folyók által táplált széles kontinentális talapzatának és az óceáni áramlatokból származó időszakos vízfeltöréseknek köszönhető a halászati erőforrások mind part menti, mind óceáni fajokbeli gazdagsága. A kereskedelmi értékkel rendelkező főbb állományok részét képezik például a tengerfenéken élő fajok, a kis méretű nyílt vízi fajok, a nagy méretű, vándorló nyílt vízi fajok, a rákfélék (garnélák, többek között a mélytengeri garnélák) és a fejlábúak (tintahalak és polipok).

A kisüzemi halászat, ezen belül a megélhetési halászat több ezer – esetenként a szomszédos országokból származó – halásznak, valamint családjaiknak biztosít megélhetést (a számok a különböző becslések szerint eltérnek).

A halászati termékek EU-ba irányuló kereskedelmének gátat szabott, hogy az ország legnagyobb erőfeszítései ellenére sem volt képes megfelelni az uniós egészségügyi szabványoknak. Remélhetőleg az e téren meglévő bissau-guineai kapacitásoknak a – létrehozott, és elhúzódó folyamatot követően 2014 júliusában akkreditált és azóta is fejlesztés alatt álló minőségellenőrző és -vizsgáló laboratóriumnak köszönhető – megerősítése segíthet változást hozni e tekintetben.

Az EU és Bissau-Guinea közötti halászati megállapodás

A Bissau-guineai Köztársaság és az Európai Közösség között 1980-ban jött létre az első halászati megállapodás. Az EGK/EU tagállamainak flottái ettől kezdve rendelkeznek a bissau-guineai vizeken hozzáféréssel a halászati lehetőségekhez. 2007-ben a két fél aláírta a halászati partnerségi megállapodást. A megállapodásban foglaltak végrehajtását az azóta eltelt

időszakban hallgatólagosan megújított és/vagy megtárgyalt egymást követő jegyzőkönyvek biztosítják. A megállapodást az EU kezdeményezésére 2012 áprilisa és 2014 októbere között egy katonai puccsot követően felfüggesztették. A közelmúlt fejleményeként a jegyzőkönyvről folytatott tárgyalások rávilágítottak arra, hogy felül kell vizsgálni az uniós flották számára biztosított halászati lehetőségekért cserébe a jegyzőkönyv keretében nyújtott pénzügyi hozzájárulásokat.

Az Európai Közösség és a Bissau-guineai Köztársaság között létrejött halászati partnerségi megállapodás végrehajtására vonatkozó jelenlegi jegyzőkönyv (2024–2029) az aláírás időpontjától, azaz 2024. szeptember 18-tól ideiglenesen alkalmazandó. E halászati megállapodás lehetővé teszi, hogy több uniós tagállam hajója halászati tevékenységet folytasson a bissau-guineai vizeken.

A jegyzőkönyv a következő kategóriákban nyújt halászati lehetőségeket: fagyasztóval felszerelt vonóhálós garnélahalász-hajók, fagyasztóval felszerelt, halakra és fejlábúakra halászó vonóhálós hajók, kis méretű nyílt vízi fajokra halászó vonóhálós hajók, fagyasztóval felszerelt tonhalhalász- és hosszú horogsoros hajók, horgászbotos tonhalhalászhajók.

A megállapodás több fajra vonatkozik, kiterjed a tonhalakra, a fejlábúakra, a garnélákra, valamint a tengerfenéken élő fajokra. Részét képezi a nyugat-afrikai tonhalhalászati megállapodások rendszerének, és a régiót tekintve egyike annak a mindössze három megállapodásnak, amelyek több fajra is kiterjednek (a további megállapodások Marokkóval, illetve Mauritániával jöttek létre).

A megállapodásban meghatározott halászati lehetőségek a rendelkezésre álló legmérvadóbb tudományos szakvéleményeken, valamint az Atlanti Tonhalfélék Védelmére Létrehozott Nemzetközi Bizottság (ICCAT) ajánlásain alapulnak.

Az új jegyzőkönyvhöz való uniós hozzájárulás becsült összege az 5 év során 85 millió EUR, amely évi 17 millió EUR-t tesz ki, ebből 4,5 millió EUR-t Bissau-Guinea fenntartható halászati gazdálkodási, ellenőrzési és felügyeleti kapacitásainak előmozdítására, valamint a helyi halászközösségek támogatására fordítanak.

Az uniós hozzájárulás mellett a hajótulajdonosok a halászati engedélyért és fogásért is fizetnek díjat a bissau-guineai hatóságoknak. Az uniós hozzájárulással és az uniós gazdasági szereplők által fizetett díjakkal együtt az ötéves időszak alatti teljes becsült pénzügyi keretösszeg meghaladja a 100 millió EUR-t.

Az előadó reméli, hogy az új jegyzőkönyv lehetővé fogja tenni, hogy az EU és a Bissau-guineai Köztársaság szorosabb együttműködést folytasson a halászati erőforrások bissau-guineai vizeken történő fenntartható kiaknázásának előmozdítása, valamint a nemzeti halászati ágazat és a kapcsolódó területek fejlesztésére irányuló bissau-guineai erőfeszítések támogatása érdekében.

Az Afrikai Fejlesztési Bank és más beruházók (például Kína) infrastrukturális, valamint a kisüzemi halászatot kiszolgáló (kirakodó és feldolgozó) Alto Bandim-i halászkikötőhöz kapcsolódó közelmúltbeli beruházásai lehetőséget jelentenek az ország számára, de nem elégségesek a szükségletek kielégítéséhez. A bissau-guineai vizeken tevékenységet folytató ipari flották kiszolgálására alkalmas kirakodási, raktározási és halfeldolgozási infrastruktúra fejlesztése nemcsak az operatív célok, hanem az ország halászati ágazatának fejlődése

szempontjából is különösen fontos lenne, valamint lehetővé tenné piacok, forgalmazási és értékesítési struktúrák kialakulását, továbbá minőségvizsgáló laboratóriumok létrehozását.

Az előadó véleménye szerint a megállapodásnak elő kell segítenie, hogy az ország önellátóbbá váljon, valamint hozzá kell járulnia az ország fejlesztési stratégiájának fenntartásához és szuverenitásának szavatolásához.

Az előadó ezért azt javasolja, hogy a Parlament hagyja jóvá a szóban forgó fenntartható halászati partnerségi megállapodás, valamint a megállapodás jegyzőkönyvének megkötését, tekintettel annak mind a Bissau-guineai Köztársaság, mind pedig a bissau-guineai vizeken már tevékenységet folytató uniós flották szempontjából képviselt jelentőségére.

Tekintettel a Parlament e területen betöltött szerepére és hatáskörére, az előadó helyénvalónak és szükségesnek tartja, hogy a szóban fogó megállapodásról nem jogalkotási állásfoglalást fogadjanak el azon szempontok és ajánlások rögzítésével, amelyeket a Bizottságnak – amíg a jelenlegi jegyzőkönyv hatályos – figyelembe kell vennie (amire sajnálatos módon a korábbiakban nem mindig került sor).

Az előzőekben említetteken túl az előadó a következő, kiemelt figyelmet igénylő kérdéskörökre kívánja felhívni a figyelmet.

A megállapodásnak elő kell segítenie a guineai halászati ágazat, valamint az ahhoz kapcsolódó iparágak és tevékenységek valódi fenntartható fejlődését, növelve a természeti erőforrásainak kiaknázásával teremtett, országban maradó hozzáadott értéket.

Végezetül az előadó hangsúlyozza, hogy az Európai Parlamentet minden szakaszban teljes körűen és haladéktalanul, az ezen ajánlást kísérő nem jogalkotási állásfoglalásban részletezettek szerint tájékoztatni kell a jegyzőkönyvvel kapcsolatos eljárásokról, a jegyzőkönyv megújításáról és végrehajtásáról.

MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK VAGY SZEMÉLYEK, AMELYEKTŐL, ILLETVE AKIKTŐL AZ ELŐADÓ ÉSZREVÉTELEKET KAPOTT

Az eljárási szabályzat I. melléklete 8. cikkének megfelelően az előadó kijelenti, hogy az alábbi szervezetektől vagy személyektől kapott észrevételeket a jelentéstervezet elkészítése során:

Szervezetet és/vagy személy
Europêche
European Transport Workers' Federation (ETF)
Coalition pour des Accords de Pêche Equitables CAPE/CFFA

A fenti felsorolás az előadó kizárólagos felelősségi körében készült.

Amennyiben a felsorolásban természetes személyek saját nevükkel vagy feladatkörükkel vagy mindkettővel azonosítva szerepelnek, az előadó kijelenti, hogy az érintett természetes személyeknek megküldte az Európai Parlament 484. sz. Adatvédelmi nyilatkozatát (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), amely meghatározza a személyes adataik kezelésére alkalmazandó szabályokat és az említett adatkezeléshez kapcsolódó jogokat.